

KOVÁCS ISTVÁN

1911. október 24. Ditró, Csík vármegye – 2011. december 23. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/Járai Rudolf

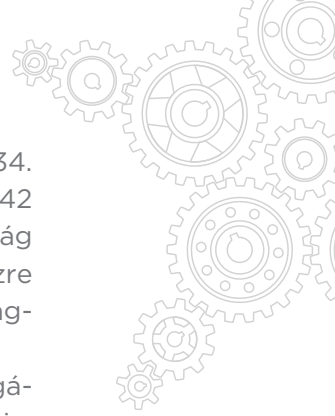
FŐBB TISZTSÉGEI

Az MKP KB/KV, illetve MDP KV tagja	1945. január 19.–1956. október 31.
Az MKP KB/KV Szervezési Osztálya vezetője	1945. január 22.–1948. július 13.
Az MKP KB/KV titkára	1945. január 26.–1945. április 13.
Az MKP PB tagja	1945. május 22.–1946. október 1.
Az MKP, illetve MDP PB póttagja	1946. október 1.–1949. szeptember 3.
Az MKP, illetve MDP KV Szervező Bizottsága tagja	1946. október 1.–1953. február 26.
Az MDP KV Központi Szervezési és Instruktorki Osztálya vezetője	1948. július 13.–1949. június 28.
Az MDP KV titkára	1948. november 28.–1953. február 26.
Az MDP Budapesti Bizottsága (első) titkára	1949. július 1.–1950. június 25.
Az MDP PB tagja	1949. szeptember 3.–1953. február 26.
Az MDP KV Káderosztálya vezetője	1950. június 25.–1952. január 17.
Az Elnöki Tanács helyettes elnöke	1951. május 15.–1953. március 18.
Az MDP KV Párt- és Tömegszervezetek Osztálya vezetője	1952. január 17.–1953. február 26.
Az MDP Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bizottsága első titkára	1953. február–1954. június
Az MDP Budapesti Bizottsága első titkára	1954. június 18.–1956. október 30.
Az MDP PB tagja	1955. április 14.–1956. október 24.
Az MDP KV titkára	1955. november 12.–1956. október 24.

PÁLYÁJA

Eredeti neve Rosner Jenő volt. Apja egy fatelepen dolgozott, anyja, Sztrul Regina a háztartást vezette. Tíz testvére született. Családjával együtt gyermekkorában Budapestre költözött, tízévesen teljes árvaságra jutott.

Négy elemi és egy polgári iskolát végzett, majd kárpitösmesterséget tanult. 1927-ben belépett a törvényen kívüli Kommunista Magyarországi Pártja legális szervezetének számító Magyarországi Szocialista Munkáspártba, majd a KMP ifjúsági szervezetéhez, a Kommunista Ifjúság Magyarországi Szövetségéhez csatlakozott. 1929-ben a KIMSZ Központi Bizottsága és titkársága, illetve a KMP ideiglenes titkárságának tagja lett, 1930-ban a KIMSZ Bécsben tartott második kongresszusán már előadóként vett részt, témája az „antimilitarista harc” volt. Augusztusban a párt Moszkvába küldte, ahol a nemzetközi Lenin Iskolán tanult, és mellette a Kommunista Ifjúság Internation-

cionáléban dolgozott. 1933-ban a KIMSZ titkáráként tért vissza Magyarországra. 1934. márciusban letartóztatták, és kilenc év börtönre ítélték. 8 év és 4 hónap után, 1942 júliusában szabadult, a KB titkársága tagjaként és a budapesti területi pártbizottság titkáráként bekapcsolódott a KMP tevékenységébe. 1943. februárban újra rendőrkézre került, ekkor három év börtönt kapott, de 1944 novemberében megszökött a fogságból, és sikerült felvennie a kapcsolatot az illegális pártvezetéssel.

1945. január 19-én a Magyar Kommunista Párt Budapesten újjászervezett első legális Központi Bizottságának a tagja, január 22-én a KB Szervezési Osztályának vezetője, január 26-án a KB Titkárságának tagja lett. Február 22-étől a budapesti KB és a volt moszkvai emigránsokból álló debreceni Központi Vezetőség egyesülésével létrejött új KV vezető szerveiben is helyet kapott. 1945. április 14-én kimaradt a Titkárságból, de 1945. május 22-én bekerült az MKP akkor megalakított Politikai Bizottságba. 1946. októbertől már csak póttagként vehetett részt a PB ülésein, „cserébe” 1946. októbertől – egészen annak 1953. júniusi megszüntetéséig – a KV Szervező Bizottságának tagja, később helyettes vezetője, majd vezetője lehetett. 1945 áprilisától 12 éven át folyamatosan parlamenti képviselő (mandátumától 1957. május 9-én fosztották meg), 1949. augusztus–1951. május és 1956. február–1957. május között az Országgyűlés tagjai közül választott kollektív államfői testület, az Elnöki Tanács tagja, 1951. május–1953. március között a testület helyettes elnöke is volt.

A szociáldemokrata pártot magába olvasztó, a Magyar Dolgozók Pártja nevet felvett kommunista állampárt apparátusában 1948. júliustól a Központi Szervezési és Instruktör Osztályt irányította, 1948. novembertől a KV Titkárságának tagja, 1949. júliustól egyúttal a nagy-budapesti pártbizottság titkára, 1950. júniustól pedig a KV Káderosztályának vezetője is volt. KV-titkárként saját osztályain kívül 1949-ig a Tömegszervezési Osztályt és a Káderosztályt, majd a Szervezési és Instruktör Osztályt felügyelte. 1949. szeptemberben ismét a PB rendes tagjává választották. A KV 1951. március 2-i ülésén Rákosi előterjesztésére „nem titkársági tagként” KV-titkár maradt. 1951. április–november között Farkas Mihály és Kiss Károly mellett tagja volt annak a bizottságnak, amely a letartóztatott Kádár János, Donáth Ferenc és Kállai Gyula ügyében felügyelte a nyomozást. 1952. januárban a KV Párt- és Tömegszervezetek Osztálya vezetésével bízták meg. 1953 februárjában, miután bátyját letartóztatták, az „éberség elmulasztása miatt” visszahívták a PB-ből és a Szervező Bizottságból egyaránt, leváltották osztályvezetői beosztásából, és az MDP Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bizottságának élére „száműzték”.

1954. júniustól a budapesti pártbizottság első titkáráként, majd 1955. áprilistól újra PB-tagként visszatérhetett a politikai élvonalába. 1955. novemberben ismét KV-titkár lett: felügyeleti területe a KV mellett működő kádercsoport volt, decemberben megkapta mellé a Központi Ellenőrző Bizottságot is. 1956 tavaszán Farkas Mihálynak a törvénytelen ségek idején játszott szerepét vizsgáló bizottság vezetője lett, 1956 nyarán – Rákosi leváltása időszakában – sikertelenül próbálta megszerezni az első titkári posztot.

Az MDP KV 1956. október 23/24-i, a forradalom kirobbanása miatt összehívott ülésén a felkelés leverésének irányítására megalakított Katonai Bizottság tagjává választották (25-éig ő volt a testület vezetője is), de PB-tagságától és KV-titkári funkciójától egyaránt megfosztották. Október 30-án leváltották a budapesti pártbizottság éléről is, október 31-én a szovjet hatóságok több rákosista vezetővel együtt Moszkvába menekítették. 1956. november 4-e után a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány rendkívüli moszkvai megbízottjának nevezték ki, amellyel tulajdonképpen eltávolították az új vezetésből. 1958-as hazatérését követően a Könnyűipari Minisztérium főosztályvezetője, majd 1974-es nyugdíjba vonulásáig a Könnyűipari Szervezési Intézet igazgatója volt. A Rákosi-korszak elkövetett törvénytelen ségeit lezáró vizsgálat nyomán 1962-ben kizárták a Magyar Szocialista Munkáspártból, de 1966-ban a Központi Ellenőrző Bizottság visszavette. 1989. decemberben csatlakozott az újjáalakított MSZMP-hez.

IRODALOM

Segédkönyv a Politikai Bizottság tanulmányozásához. Szerkesztette Nyíró András. Interart Kiadó, Budapest, 1989. 292–293.

Az 1947. szeptember 16-ra összehívott Országgyűlés almanachja. 1947. szeptember 16.–1949. április 12. Főszerkesztők: Marelyn Kiss József, Vida István. Szerkesztette Horváth Zsolt és Hubai László. Magyar Országgyűlés, Budapest, 2005. 231–232.

Morva Tamás: Búcsú Kovács Istvántól. <http://www.munkaspart-2006.hu>, 2012. február 5. <http://www.munkaspart-2006.hu/mozgalom/bucusu-kovacs-istvantol.html> (A letöltés ideje 2014. október 1.)